

Oponentský posudek na magisterskou diplomovou práci Terezy Zvolské *Sexualizace Prahy jako turistické destinace*

Práce Terezy Zvolské má zvlášť pro své tematické zadání a teoretické zakotvení potenciál být velmi cenným příspěvkem do diskuzí o genderovanosti/sexualizaci prostoru. Autorka pracuje se zajímavým archivem teoretické literatury, prokazuje velkou citlivost k tomu, jakým způsobem jazyk a kulturní reprezentace (re)produkuje heteronormativní genderovou matici a hledá způsoby, jak se jí vzepřít, to vše jsou důležité vklady autorky jako badatelky: toto zhodnocení potenciálního přínosu a inovativnosti výběru tématu, které jsem psala ve svém posudku na původní verzi práce, stále platí. Jelikož se jedná o opakovanou obhajobu, soustředím se v tomto posudku zvláště na zhodnocení posunu a změn, které autorka provedla. Především, že přesto, že mnohé z nedostatků, na které upozorňovaly shodně oba posudky práce, v předkládané diplomové práci stále přetrvávají, autorka provedla mnohé úpravy, které kvalitu práce (a zvláště její teoretické části) velmi výrazně pozvedly a vedou mě k doporučení práce k obhajobě.

Níže stručné hodnocení a připomínky:

Jednou ze zásadních kritik práce byla stavba a obsahové zaměření teoretického rámování práce. Tato část práce doznala zásadní úpravy. V současné podobě se autorka soustředí na jeden teoretický koncept „gaze“ a vizualitu a to ve vztahu k turismu a konstruování turistického pohledu jakožto pohledu (gaze) definovaného rétorikou exotizace, sexualizace a tudíž způsobem mocenského uchopení prostoru. Hodnotím kladně toto zaměření a koncentraci na jeden hlavní analytický koncept. Jako více problematické spatřuji to, že se autorka v práci s tímto konceptem opírá převážně o práci jednoho autora (Urry, 2002), v jehož práci navíc alespoň podle citací, které autorka uvádí, shledávám výraznější zjednodušování. Jako příklad uvádím pojmání turismu jakožto subverze (Sic!) na str. 10. Je možné, že se zde jedná o zjednodušení způsobené autorčiným podáním a parafrází, toto by bylo vhodné u obhajoby osvětlit. Nicméně podobně problematické odkazy na „subverzi“ (tentokrát skutečně autorčiny) se objevují v práci na několika dalších místech (str. 25). Teoretická část je postavena na relativně širokém archivu teoretických prací (zde je patrná inspirace kurzy Gender a Vizualita, a Queer film and Transnational Studies), přesto autorka nevyužívá zdroje rovnoměrně, ale především delší citace, které v této části hojně používá sama dále nerozvádí, nekomentuje a ne vždy specifikuje, jak s nimi bude pracovat v analýze. V samotné analýze se poté jedno z velkých témat této teoretické konceptualizace (tělesnost, „vtělování destinace“) neobjevuje jinak, než skrze konotativní čtení obrazových doprovodů map.

Globalizace se jeví jako zásadní rámec pro uvažování o studovaném tématu, do práce se dostala pouze zhruba stránková (nepropracovaná) úvaha, navíc bych za relevantní považovala práci z oboru post-koloniálních a post-socialistických studií. Ty se v práci objevují implicitně, výjimečně,

jenom v sekundárních – převzatých – citacích (např. zásadní práce Anne McClintock. Navíc autorka mylně připisuje koncept „pornotropics“ formulovaný právě Anne McClintock Urrymu (str.14).

Uvádění konceptů Elizabeth Grosz, vztah města a těla zůstalo jednak velmi povrchní, a jednak bez vztahu k analýze, podobně pasáže o „male landscapes“

Na str. 21 autorka mluví o tom, že je v turistických materiálech uplatňován diskurz hrdosti – jakým způsobem? V jakých materiálech a v jakých kontextech?

Argumenty občas logicky „nenedávají“ či nepřesvědčují (str. 30, „konceptualizace destinace“ – úvodní odstavec), ne vždy autorka pracuje správně s teoretickými pojmy (str. 32-3, „performativita“), užívání pojmu „prostituce“ v kontextu práce, která si jinak dává velký pozor na korektní a nestigmatizující jazyk je také překvapivé. „kritiku pramene“ a kritičtější přístup autorky by si zasloužilo více zdrojů, se kterými se zde pracuje, užití a nekomentování citátu Golga o „homosexuálních pedofilech“ (str. 35) mě zde zarazilo.

K analýze:

I zde došlo k posunu. Autorka nyní více pracuje s primárním materiálem. Jestliže jedna z mých největších výtek k minulé podobě práce se vázala k tomu, že autorka deklaruje spíše než analyzuje a vyvozuje z materiálu, v současné podobě se snaží o analýzu a doložení svých soudů. Větší část analýzy se týká „sémiotické“ analýzy vizuálního doprovodu map, vydávaných jednak městem Praha a jednak turistickými organizacemi (např. gaypride). Podle mého názoru nicméně se v analýze neobjevují nikterak převratné a neočekávatelné závěry. Nedožvíme se nic nového, co by už nezaznělo v teoretické části, či v jiných fórech. Jinak řečeno, teoretické rámování práce otevírá velmi zásadní otázky k formě zpředměťování a stereotypizace v diskurzu turismu. Nicméně samotný primární materiál, se kterým autorka pracuje a způsob analýzy takto silné teze či nové otázky, podle mého názoru, ne zcela „unese“.

Analytický komentář a diskuzi by si naopak zasloužil fakt, že jednu z analyzovaných map vydává sama Praha, stejně jako to, že oficiální kampaň na podporu turismu se v roce 2011, jak autorka upozorňuje, zaměřuje na propagaci a „prodej“ Prahy právě GL turistům. Co toto vypovídá o komercializaci určitých sexuálních a genderových identit? Ale také, jak takováto kampaň komunikuje např. s městskými regulacemi sexuální práce? A s jinými kroky města (a státu), které se vážou k regulaci a normalizaci městského prostoru, regulaci sexuality či gentifikaci? O posledně zmiňovaném jevu sociální regulace a „normalizace“ městského prostoru se také mluví v teoretické části práce.

Autorku bych také prosila o vyjasnění toho, co míní emancipací neheterosexuální sexuality, na kterou usuzuje skrze zdůrazňování sexuality v oficiálních městských materiálech. O toto vyjasnění/diskuzi žádám proto, že vybraná pasáž podle mého názoru odkazuje na jednu z přetrvávajících slabín práce: nedostatečně propracovaná analýza, jednostranné a binární interpretace, normativní soudy.

Formální nedostatky:

V teoretické části práce se objevují stejné pasáže, např. velká část textu na str. 25 se již objevuje dříve.

Neúplné a nekonzistentní práce s odkazy

Přebírání sekundárních odkazů

Syntax a nesrozumitelné formulace

Překlepy (i v titulu práce)

Nedokončené poznámky pod čarou, často nemají formu celých vět

Tyto kritické připomínky nemají být výčtem nedostatků, spíše si kladly za cíl zhodnotit proměnu předložené práce a její posun. V současné podobě práci s výhradami přesto doporučuji k obhajobě s navrhovaným hodnocením *dobře*.